

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม

ศึกษาอุบลราชธานี เขต 2

STRATEGIC LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER
UBONRATCHATHANI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

ประภัสสร วามะเกต

PRAPATSORN WAMAKET

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Master's degree student, Educational Administration, Faculty of Education, Bangkok Thonburi University

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ(1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 และ (2) เปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรเป็นครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 จำนวน 569 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 จำนวน 234 คน ได้มาโดยการกำหนดขนาดตัวอย่างด้วยการเทียบตารางเคอร์จซีและมอร์แกน และดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิอย่างเป็นสัดส่วน วิธีดำเนินการวิจัยมี 4 ขั้นตอน(1) ศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (2) สร้างเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย (3) เก็บรวบรวมข้อมูล และ (4) การวิเคราะห์ข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า (1) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับมา (2) ผลการเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ผู้บริหารโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษาอุบลราชธานี เขต 2

ABSTRACT

The objectives of this research were: (1) to study strategic leadership of school administrators under Ubonratchathani Primary Educational Service Area Office 2; and (2)to compare strategic leadership of school administrators under Ubonratchathani Primary Educational Service Area Office 2, classified by school size.

This research methodology was a survey research. The population teachers in school under Ubonratchathani Primary Educational Service Area Office 2 totaling 569 people. The sample consisted of 234 teachers in school administrators under Ubonratchathani Primary Educational Service Area Office 2. The sampling size was determined by Krejcie and Morgan is table and obtained by stratified random sampling technique .The research procedure consisted of 4 steps: (1) study of literature and related research, (2) creation of research instrument, (3) data collection, and (4) data analysis. The instrument used for data collection was a five-point rating scale questionnaire. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, Standard Deviation, and One way ANOVA.

The results of the research were found that: (1) strategic leadership of school administrators under Ubonratchathani Primary Educational Service Area Office 2 overall and each aspect were at the high level; and 2) strategic leadership of school administrators under Ubonratchathani Primary Educational Service Area Office 2 which had different school sizes revealed that overall and aspects were not difference.

Keywords: Strategic Leadership, School Administrators, Ubonratchathani Primary Educational Service Area Office 2

บทนำ

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ (Strategic Leadership) ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นความสามารถที่ผู้นำสามารถบริหารองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ และรักษาผลการดำเนินงานที่สูง กว่ามาตรฐานตลอดเวลา เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมาย จะต้องมีภาวะความเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์ สามารถบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน การนำไปปฏิบัติ และการควบคุม หรือการประเมินสถานศึกษา สามารถนำความเจริญก้าวหน้ามาสู่องค์กร โดยเริ่มจากการเป็นผู้มี วิสัยทัศน์กว้างไกล และนำวิสัยทัศน์มาสู่การปฏิบัติได้สำเร็จตามขั้นตอน (เนตร์พัฒนา ยาวีราช, 2552: 30) และต้องเป็นผู้นำที่ปรับเปลี่ยนทิศทาง วิธีการคิดให้เป็นการคิดเชิงระบบ (System Thinking) การคิดเชิงโน้ตทัศน์ (Conceptual Thinking) และการคิดเชิงสร้างสรรค์ (Creativity Thinking) ผ่านทางกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ (สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์, 2551: 18) ที่ต้องรับผิดชอบต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ทุกขั้นตอน โดยการตัดสินใจอย่างเปิดเผย มีความกล้าตัดสินใจภายใต้ความไม่แน่นอนมากกว่าผู้นำอื่นๆว่าจะเกิดผลกระทบต่อระบบภายในที่ใช้อยู่อย่างไร สามารถใช้วิสัยทัศน์ในการกระตุ้นเพื่อนร่วมงาน และเรียกร้องให้มีการตอบสนองกลับจากเพื่อนร่วมงานทุกระดับเกี่ยวกับการประเมินผลการตัดสินใจ เพื่อพัฒนาองค์กรที่แข็งแกร่งทั้งภายในและภายนอก เพื่อช่วยให้วิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์หรือภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์มีประสิทธิภาพ และนำไปปฏิบัติให้บรรลุผลตอบแทนที่สูงกว่าเกณฑ์ได้

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 นั้น มีการกำหนดนโยบายด้านการศึกษาด้านตัวขับเคลื่อนขององค์กรรวมทั้งปรับเปลี่ยนกระบวนการบริหารให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา อีกทั้งจะต้องมีการพัฒนาคุณภาพประสิทธิภาพของผู้บริหาร สถาบันการศึกษา เพราะผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้ที่ต้องนำนโยบายลงสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา จากรายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ของสถานศึกษาในเครือข่ายที่ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ในส่วนของปัญหาและอุปสรรค พบว่า สถานศึกษาในเครือข่ายที่ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ยังมีปัญหาอีกหลายด้านที่จะต้องได้รับการแก้ไขผ่านมาการบริหารและการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 โดยภาพรวมยังขาดเอกภาพในการบริหาร ทั้ง ด้านการ กำหนดนโยบายและการบริหารงานด้านอื่นๆด้วยตัวเองและยังประสบปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนซึ่งมีสาเหตุมาจากการขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะทางและยังขาดการสนับสนุนส่งเสริมซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาจะยกประเด็น

ปัญหาด้านปัจจัย เช่น งบประมาณไม่พอ ครูไม่ครบชั้น และวัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอ แทบไม่ได้ยกประเด็น ปัญหากระบวนการ คือ การบริหารและการจัดการเรียนการสอน ที่ให้ความสนใจด้านวิชาการน้อยกว่าด้านอื่นๆ และอัตรา ครูต่อจำนวนนักเรียนไม่ครบชั้นต้องเรียนรวมเช่น นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรียนห้องเดียวกันและปัญหาผลผลิต คือ ผู้เรียน ทำให้การจัดกิจกรรมตามแนวปฏิรูปการศึกษาเป็นไปด้วยความยากลำบาก อีกทั้งปัญหาการใช้ครูอาจารย์ไปทำ หน้าที่อื่นนอกเหนือจากการจัดการเรียนการสอนมีค่อนข้างมาก ทำให้กระทบกระเทือนคุณภาพ นักเรียนรวมทั้งการติดตามกระบวนการทำงาน หรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน จึงส่งผลกระทบต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งเป็นผลลัพธ์ที่เกิดจากกระบวนการบริหารจัดการศึกษา (สถานศึกษาในเครือข่ายที่ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 เรื่อง แผนการปฏิบัติงาน ประจำปีงบประมาณ 2567)

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2

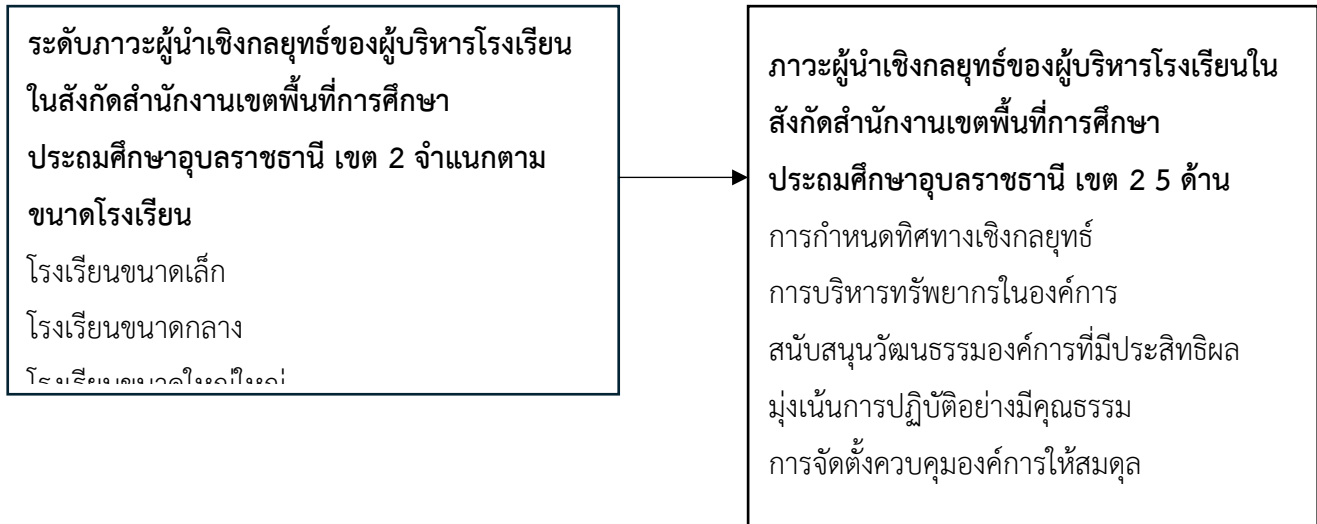
2.2 เพื่อเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ตามแนวคิดของฮิทท์ไอร์แลนด์และฮอสคิสสัน (Hitt,Ireland and Hoskisson) Concepts and Cases (China : Thomson South-Western, 2007) ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติของภาวะผู้นำ เชิงกลยุทธ์ที่มีประสิทธิผล ประกอบด้วย 5 ด้าน

- 1) การกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ 2) การบริหารทรัพยากรในองค์กร 3) สนับสนุนวัฒนธรรมองค์กรที่มีประสิทธิผล 4) มุ่งเน้นการปฏิบัติอย่างมีคุณธรรม และ 5) การจัดตั้งควบคุมองค์การให้สมดุล มาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยดังแสดงในภาพที่ 1

ตัวแปรที่ศึกษา

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ที่มา: ฮิตท์ ไอร์แลนด์และฮอสคิสสัน(Hitt,IrelandandHoskisson) Concepts and Cases (China : Thomson South-Western, 2007)

การดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 และ 2) เปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 89 โรงเรียน ประชากรทั้งสิ้น 569 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา อุบลราชธานี เขต 2 กำหนดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของ Krejcie and Morgan (1970) และการสุ่มโดยวิธี แบบชั้นภูมิอย่างเป็นสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) จำนวน 234 คน ใช้วิธีการ สุ่มแบบชั้นภูมิ ตามเครือข่ายสถานศึกษา ดังตาราง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 เพื่อทราบเกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ขนาดโรงเรียนของครูสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 มี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับขนาดโรงเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ตามแนวคิดของ ฮิตท์ ไอร์แลนด์ และฮอสคิสสัน (Hitt, Ireland and Hoskisson) มีลักษณะเป็นมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's five rating scale) ดังนี้ประกอบด้วย 5 ด้าน 1)

การกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ 2) การบริหารทรัพยากรในองค์กร

3) สนับสนุนวัฒนธรรมองค์กรที่มีประสิทธิผล 4) มุ่งเน้นการปฏิบัติอย่างมีคุณธรรม และ 5)

การจัดตั้งควบคุมองค์กรให้สมดุล เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตาม แนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) โดยเลือกแสดงความคิดเห็นระดับหนึ่งใน 5 ระดับในการพิจารณาให้น้ำหนัก คะแนนดังนี้

ระดับ 1 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 อยู่ในระดับน้อยที่สุด มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 1 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 อยู่ในระดับน้อย มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 2 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 3 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 อยู่ในระดับมาก มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับ 5 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 5 คะแนน

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ
ตามลำดับ ดังนี้

3.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์
ตามแนวคิดของ ฮิทท์ ไอร์แลนด์ และฮอสคิสสัน (Hitt, Ireland and Hoskisson) Concepts and Cases
(China : Thomson South-Western, 2007) มีประสิทธิผลไว้ 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) การกำหนดทิศทาง
เชิงกลยุทธ์ 2) การบริหารทรัพยากรในองค์กร 3) สนับสนุนวัฒนธรรมองค์กรที่มีประสิทธิผล 4) มุ่งเน้น
การปฏิบัติอย่างมีคุณธรรม และ 5) การจัดตั้งควบคุมองค์การให้สมดุล

3.2 ร่างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนใน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 โดยสังเคราะห์งานวิจัยของมณฑล
กวงเจิน(2554) เรื่องภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับการจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ที่ศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ตาม
แนวคิดของ ฮิทท์ ไอร์แลนด์ และฮอสคิสสัน (Hitt, Ireland and Hoskisson) มากำหนดเป็นกรอบแนวคิด
ในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งเป็นเครื่องมือที่มีคุณภาพ โดยมีค่าความเชื่อมั่น (reliability) มีค่าเท่ากับ 0.970 มา
กำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้เป็นเครื่องมือที่มีคุณภาพ
โดยมีค่าความเชื่อมั่น (reliability) มีค่าเท่ากับ 0.970 มากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้

3.3 นำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อให้ข้อเสนอแนะ แล้วนำไป
ปรับปรุงแก้ไข

3.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์แล้ว เสนอ
ต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item

Objective Congruence) จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย นางสาววิภาณุต บันลือ นางแจ่มใสบัวโรยและ นายสมพงษ์ชัย กุมารสิทธิ์โดยใช้สูตรได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.90

3.5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ นำมาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงตรง ของ เนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์กับข้อความ (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยให้ค่าคะแนนดังนี้

ให้คะแนน +1 เมื่อผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อความนั้นสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

ให้คะแนน 0 เมื่อผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อความนั้นสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

ให้คะแนน -1 เมื่อผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อความนั้นไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

3.6 ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อ พิจารณาความถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง หลังจากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่ม ตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย หาค่าความ เชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach

3.8 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) และมีความสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

4.1 ขออนุญาตจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรีถึงผู้อำนวยการเขตและ ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 เพื่อ ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

4.2 แจกแบบสอบถามการวิจัยเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับครูของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยการฝากไปกับหนังสือราชการของแต่ละ โรงเรียน

4.3 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามได้รับแบบสอบถามคืนของแบบสอบถามผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมีความสมบูรณ์ทุกฉบับ

5.การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้แล้วนำมาลงรหัส และ ทำการตรวจสอบ ความถูกต้อง หลังจากนั้นนำข้อมูลที่ได้รับมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ และประมวลผล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

5.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ดำเนินการดังนี้

1) นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับขนาดโรงเรียนของครู เป็นแบบสอบถามซึ่งชนิดเลือกตอบ (Check List) นำมาแจกแจงความถี่ (Frequency) เป็นรายชื่อ ใช้ วิเคราะห์คำนวณหาค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

2) แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ประกอบด้วย 5 ด้าน 1) การกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ 2) การบริหารทรัพยากรในองค์กร 3) สนับสนุนวัฒนธรรมองค์การที่มีประสิทธิผล 4) มุ่งเน้นการปฏิบัติอย่างมีคุณธรรม และ 5) การจัดตั้งควบคุมองค์การให้สอดคล้องตามแนวคิดของ ฮิทท์ ไอร์แลนด์ และฮอสคิสสัน (Hitt, Ireland and Hoskisson) Concepts and Cases (China : Thomson South-Western, 2007)ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราประมาณค่า (Rating Scale) นำมาตรวจให้คะแนน ตามเกณฑ์น้ำหนัก 5 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร อยู่ในระดับน้อยที่สุด

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยผู้วิจัยจึงกำหนดสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การวิเคราะห์ขนาดโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ คือ ความถี่ (frequency : f) และ ร้อยละ (percentage : %)
2. เปรียบเทียบ ANOVA
3. การวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ประกอบด้วย 5 ด้าน1) การกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ 2) การบริหารทรัพยากรในองค์กร3) สนับสนุนวัฒนธรรมองค์การที่มีประสิทธิผล 4) มุ่งเน้นการปฏิบัติอย่างมีคุณธรรม และ5) การจัดตั้งควบคุมองค์การให้สมดุล ตามแนวคิดของ ฮิตท์ ไอร์แลนด์ และฮอสคิสสัน (Hitt, Ireland and Hoskisson) Concepts and Cases (China : Thomson South-Western, 2007) โดยสถิติที่ใช้วิเคราะห์ คือ (arithmetic mean : \bar{X})และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation : S.D)แล้วนำค่ามัชฌิมเลขคณิตไปเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best)106 ดังนี้
 - 1.00 ถึง 1.49 แสดงว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 อยู่ในระดับน้อยที่สุด
 - 1.50 ถึง 2.49 แสดงว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 อยู่ในระดับน้อย
 - 2.50 ถึง 3.49 แสดงว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 อยู่ในระดับปานกลาง
 - 3.50 ถึง 4.49 แสดงว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 อยู่ในระดับมาก
 - 4.50 ถึง 5.00 แสดงว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 อยู่ในระดับมากที่สุด

ผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัยวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2

1. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ด้านการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์และด้านมุ่งเน้นการปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมอยู่ในระดับมากที่สุดส่วนด้านการบริหารทรัพยากรในองค์กร, ด้านสนับสนุนวัฒนธรรมองค์การที่มีประสิทธิผลและด้านการจัดตั้งควบคุมองค์การให้สมดุลอยู่ในระดับมาก

2. สรุปการวิเคราะห์ ผลการเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะรายด้านภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 มีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน

การอภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 มีหลายประเด็นที่ควรนำมาพิจารณา ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายเพื่อขยายผลของการวิจัยให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ดังต่อไปนี้

1.สรุปการวิจัยระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ด้านการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์และด้านมุ่งเน้นการปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมอยู่ในระดับมากที่สุดส่วนด้านการบริหารทรัพยากรในองค์กร, ด้านสนับสนุนวัฒนธรรมองค์การที่มีประสิทธิผลและด้านการจัดตั้งควบคุมองค์การให้สมดุลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน 1) ด้านการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด2) ด้านการบริหารทรัพยากรในองค์กรโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก3) ด้านการบริหารทรัพยากรในองค์กรโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 4)ด้านมุ่งเน้นการปฏิบัติอย่างมีคุณธรรม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด5) ด้านการจัดตั้งควบคุมองค์การให้สมดุล โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก

2. จากสรุปผลการเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้าน โดยโรงเรียนใหญ่มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์อยู่ในระดับมากที่สุด แตกต่างจากโรงเรียนเล็กและโรงเรียนขนาดกลางมีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากครูที่อยู่ใน

โรงเรียนต่างกันจะเห็นบทบาท ภาระหน้าที่ ความรับผิดชอบของผู้บริหารโรงเรียนที่ต้องปฏิบัติแตกต่างกันไปตามขนาดของโรงเรียน ทำให้มีความ คิดเห็นแตกต่างกันตามไปด้วย และอาจเป็นเพราะความสามารถในการบริหารจัดการของผู้บริหาร โรงเรียนที่มีความแตกต่างของบริบท สภาพแวดล้อม วัฒนธรรม ขนาดของโรงเรียน การปฏิบัติหน้าที่ จำนวนบุคลากร ทรัพยากรต่างๆ งบประมาณ บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารจึงแตกต่างกัน แต่ในความ แตกต่างเหล่านั้นมีสิ่งหนึ่งที่ทุกโรงเรียนจะต้องบริหารจัดการเหมือนกัน คือ งานด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ซึ่งทำให้ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่จะต้องมี ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์สูง เนื่องจากต้องบริหารจัดการงานดังกล่าวที่มีเหมือนกับโรงเรียนขนาดเล็ก และ โรงเรียนขนาดกลาง ภายใต้ข้อจำกัดในหลาย ๆ ด้าน เช่น การขาดแคลนครูที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะ

ข้อเสนอแนะ

1.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 พบว่าภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก 2 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้านคือการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ มุ่งเน้นการปฏิบัติ อย่างมีคุณธรรมตามลำดับ อยู่ในระดับมากด้านสนับสนุนวัฒนธรรมองค์การที่มีประสิทธิผลการบริหาร ทรัพยากรในองค์การการจัดตั้งควบคุมองค์การให้สมดุลตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยรวมเท่ากับ 0.58 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ไปในทิศทางเดียวกันเพื่อพัฒนา ปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ในการ บริหารโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง และสามารถพัฒนาโรงเรียนให้ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

2. หน่วยงานต้นสังกัด และผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานี เขต 2 ควรนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปเป็นแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุง และเสริมสร้างภาวะ ผู้นำเชิงกลยุทธ์ โดยนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับการบริหารจัดการและบริบท ของโรงเรียนเพราะไม่มี ความแตกต่างกัน อาจมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ สัมมนา ศึกษาดูงาน เป็นต้น

1.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถม ศึกษาอื่นๆ

2. ควรมีการศึกษาในเขตภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัด

วารสารศึกษาศาสตร์ดุสิต มหวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ปีที่ 5 ฉบับที่ 2 ประจำเดือนกรกฎาคม-ธันวาคม 2568

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 2

3. ควรมีการศึกษาระดับผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของ
ครู โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต

บรรณานุกรม

http://www.ubon2-ed.go.th/home/?page_id=181

<http://ithesis-ir.su.ac.th/dspace/bitstream/123456789/2650/1/58252360.pdf>

อภิขญา จะเรียมพันธ์. (2563). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร.วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย ศิลปากร ,11(2),7-13.

กมลชนก สุขแสง. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียน ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, นครราชสีมา.

กัลยา อาทกรกิจ และรุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2559). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยทักษิณ, สงขลา.

เกศรา สิทธิแก้ว. (2558). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ธัญบุรี, ปทุมธานี.

คชาภรณ์ เสริมศรี. (2557). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.

จุมพร พัฒนมาศ. (2558). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด. (วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, ลพบุรี.

ฉลวย คงแป้น. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นเลิศทางวิชาการของโรงเรียนในโครงการโรงเรียน มาตรฐานสากลระดับ มัธยมศึกษา จังหวัดสงขลา. วารสารวิจัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย. 7(2) : 41-51.

ธีรศักดิ์ ชนะบางแก้ว. (2561). ภาวะผู้นำ(ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก :

[http://www.baanjomyut.com.\[2561, มกราคม 3\]](http://www.baanjomyut.com.[2561, มกราคม 3])

- นวลจันทร์ จันทนพ. (2559). การศึกษาบทบาทภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาลในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, ลพบุรี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยสำหรับครู. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาสน์.
- พัชรี สุขจรัส. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับการบริหารแบบดุลยภาพในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา, สงขลา.
- พิสนุ ฟองศรี. (2554). การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย. กรุงเทพฯ: ด้านสุทธากาการพิมพ์. ไพโรจน์
- ปิยะวงศ์วัฒนา. (2556). การจัดการเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพฯ: วี.พรีนท์ (1991).
- มันทนา กองเงิน. (2554). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับการจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- รังสรรค์ ประเสริฐศรี. (2551). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์. วารสารการจัดการสมัยใหม่, 6 (2): 10. รุ่งชัชดา
- พร เวหะชาติ. (2559). อนาคตภาพการจัดการศึกษาด้านศิลปวัฒนธรรมของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, 27 (2): 67-78.
- รุ่งนริณ พุทธิเสน และถนอมวรรณ ประเสริฐเจริญสุข. (2557). องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 37(4).
- วรพจน์ บุษราคัมวดี. (2559). องค์การและการจัดการ. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยวลัยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- วรารักษ์ หนึ่งโชคชัย. (2557). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี. (วิทยานิพนธ์ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- วิราพร ดีบุญมี. (2556). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- วิโรจน์ สารรัตนะ. (2555). ผู้บริหารโรงเรียน: สามมิติการพัฒนาวิชาชีพสู่ความเป็นผู้บริหารที่มีประสิทธิผล. ขอนแก่น : คลังน่านาวิทยา.
- วีรณัฐ ทิมย้ายงาม. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานตามแนวทางการปฏิรูป การศึกษาในทศวรรษที่สอง ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร. วารสารราชนครินทร์, 12 (28) : 1-11.

สมยศ นาวิการ. (2551). การบริหารโดยวัตถุประสงค์ (MBO) การตัดสินใจของผู้บริหารการบริหาร
แบบมีส่วนร่วม : QC. กรุงเทพฯ: บรรณกิจ (1991).

วัฒนะถาวรวงศ์. (2560). วารสารนวัตกรรมการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน. 5 (1): 83.

อารีญา จำนงยา. (2557). การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์สำหรับผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษา
(วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุสิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.

Etzioni, A. (1964). Modern Organization. Englewood Cliffs, New York: Prentice-Hall.

Finkelstein, S. and Hambrick, D.C. (1996). Strategic Leadership: Top Executives
and their Effects on Organizations. St. Paul, MN: West.

Gill, C. (2006). Super Flexibility for Pelleting and More. Feed International, 27 (1): 5-12.

Ireland, R. D. and Hitt, M. A. (1999). Achieving and Maintaining Strategic
Competitiveness in the Twenty-first Century: The Role of Strategic Leadership,
Academy of Management Executive. 13 (1) : 43-57, 53-54.

Maghroori, R. and C. Rolland. (1997). The Appreciative Inquiry Summit: A Practitioner's
Guide for Leading Large-Group Change. San Francisco: Berrett - koehner.

Nahavandi, A. and A. R. Malekzadeh. (1993). Leader Style in Strategy and Organizational
Performance An Integrative Framework. Journal of Management Studies, 30 (3) : 5- 25.

Michael A. Hitt, R. Duane Ireland and Robert E. Hoskisson, Management of Strategy:
Concepts and Cases (China: Tomson South-Western, 2007